

नेपाल सरकार
रक्षा मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

फोन नं : ४२११२८९
फ्याक्स : ४२११२९४
इमेल:- info@mod.gov.np
वेबसाइट:- www.mod.gov.np

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण;

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नाम: रक्षा मन्त्रालय

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि: २०७५ वैशाखदेखि २०७५ असारमसान्तसम्म

क. रक्षा मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति: नेपालमा संस्थागत रूपमा रक्षा प्रशासनको सुरुवात २००७ सालको क्रान्ति पश्चात भएको हो । २००७ सालको क्रान्ति पश्चात छुट्टै मन्त्रालयको आवश्यकता महसुस भएर रक्षा मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । स्थापना कालमा रक्षा मन्त्रालय दुई वटा शाखाहरू (१) साधारण र (२) बजेट शाखामा मात्र विभाजित थियो । दोस्रो जनआन्दोलन अधिसम्म थोरै कर्मचारीबाट यो मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन भएको थियो । मन्त्रालयले गर्नुपर्ने सेना सम्बन्धी काममा यस मन्त्रालयको भूमिका भिन्न प्रकृतिको थियो । जनआन्दोलन २ पश्चात सो भूमिकामा परिवर्तन भई मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी, कार्यचाप एवं कार्यको गहनता बढेकोले गर्दा मन्त्रालयको कार्यशैली संरचना र जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गरिनु पर्ने आवश्यकता महसुस भई सो अनुरूप कार्य अगाडी बढी रहेको छ ।

ख. रक्षा मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

– साविकको काम, कर्तव्य र अधिकारमा कुनै परिवर्तन नभएको ।

ग. रक्षा मन्त्रालयमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण:

– साविकको कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणमा कुनै परिवर्तन नभएको ।

घ. रक्षा मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा:

– साविकको कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणमा कुनै परिवर्तन नभएको ।

ड. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी :

(क) महाशाखा, शाखा प्रमुखहरु:

१. मानव संशाधन विकास तथा समन्वय महाशाखा- सह सचिव तुलसी राम सेडाई- महाशाखा प्रमुख
  - १.१ कर्मचारी प्रशासन शाखा - उप सचिव गीता गुरुङ - शाखा प्रमुख
  - १.२ शासकीय सुधार तथा मानव संशाधन विकास शाखा -उप सचिव शैलजा रेग्मी भट्टराई - शाखा प्रमुख
२. नीति, योजना, अनुसन्धान तथा अन्तराष्ट्रिय समन्वय महाशाखा -सह सचिव बाबुराम गौतम - महाशाखा प्रमुख
  - २.१ नीति, योजना, अनुसन्धान तथा सैनिक कल्याण शाखा - उप सचिव मनोजकुमार आचार्य- शाखा प्रमुख
  - २.२ शान्ति सेना समन्वय, अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध शाखा - उप सचिव रामदत्त पाण्डेय - शाखा प्रमुख
  - २.३ सूचना विश्लेषण, सुरक्षा समन्वय, विपद् तथा संकट व्यवस्थापन शाखा - उप सचिव गीता गुरुङ्ग
३. मानव अधिकार प्रवर्द्धन, कानूनी परामर्श तथा गुनासो व्यवस्थापन महाशाखा - सह सचिव ऋषि राजभण्डारी महाशाखा प्रमुख (कानून)
  - ३.१ ऐन, नियम परामर्श तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा - उप सचिव (कानून) दुर्गादेवी गुरुङ्ग - शाखा प्रमुख
  - ३.२ मानव अधिकार अनुगमन तथा गुनासो व्यवस्थापन शाखा - उप सचिव गीता गुरुङ्ग - शाखा प्रमुख
  - ३.३ खरिद व्यवस्थापन शाखा - उप सचिव सेवन्त राज दाहाल
४. व्यवस्थापन महाशाखा-सह सचिव बलराम रिज्याल- महाशाखा प्रमुख
  - ४.१ आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा - उप सचिव रामदत्त पाण्डेय - शाखा प्रमुख
  - ४.२ आर्थिक प्रशासन शाखा - उप सचिव भवराज जोशी- शाखा प्रमुख
  - ४.३ प्रबन्ध तथा अभिलेख व्यवस्थापन शाखा - उप सचिव शैलजा रेग्मी भट्टराई - शाखा प्रमुख

च. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

प्रत्यक्ष जनसम्पर्क नहुने र नीतिगत निर्णय गर्ने कार्य मात्र सम्पन्न गर्ने हुँदा सम्बन्धित ऐनहरुमा तोकिएको प्रतिलिपी दस्तुर बाहेक अन्य दस्तुर नलाग्ने र बढीमा एक हप्ताभित्र सेवा सम्बन्धी कार्यहरु सम्पन्न गरिने ।

छ. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार: मन्त्री, सचिव र सहसचिव तहबाट निर्णय हुने गरेको । त्यसरी गरिने निर्णयहरु शाखागत रूपमा टिप्पणी प्रक्रियाबाट हुने गरेको ।

ज. निर्णयउपर उजूरी सुन्ने अधिकारी :

शाखामा शाखासँग सम्बन्धित कामहरुमा कुनै गुनासो रहेभएमा महाशाखा प्रमुख तथा सचिव तथा मन्त्रीज्यूबाट गुनासो सम्बोधन हुने गरेको । मन्त्रालय स्तरमा भएको निर्णयबाट कसैलाई कुनै मर्का पर्न गएमा कानूनी बाटो अवलम्बन गर्नुपर्ने । व्यक्तिको आवश्यकता र उद्देश्य अनुरूप प्रक्रिया निर्धारण हुन सक्ने ।

भ. सम्पादन गरेको कामको विवरण :

रक्षा मन्त्रालय सामान्य सेवासँग सम्बन्धित हुँदा यसले छुट्टै विकास सम्बन्धी योजना सञ्चालन गरेको छैन । नियमित प्रशासनिक काम र नेपाली सेनाको अधिकृत वा सोभन्दा माथिको सरुवा, बढुवा, नियुक्ति र म्याद थप, शान्ति सेना, वैदेशिक तालिम, अनुगमन, भ्रमण, सम्बन्धी कार्य गरेको ।

ज. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद :

<p>गीता गुरुङ उपसचिव/सूचना अधिकारी ४२११२८५/९८४१३००९०२</p>	<p>बिष्णुप्रसाद लम्साल सचिव ४२११२८९</p>
	

ट. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची :

निजामती सेवा ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५०, सैनिक ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६९

ठ. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण :

-खर्चको फाँटवारी पाना ६ संलग्न छ ।

ड. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण :

अन्य विवरण नभएको ।

ढ. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा रक्षा मन्त्रालयबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रम वा आयोजनाको विवरण :

नभएको ।

ण. रक्षा मन्त्रालयको वेबसाईट :

<http://www.mod.gov.np>

त. रक्षा मन्त्रालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण :

नभएको ।

थ. रक्षा मन्त्रालयले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन:

-नभएको ।

द. रक्षा मन्त्रालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयवाधि :

- कानूनमा उल्लेख भए वमोजिम ।

ध. रक्षा मन्त्रालयमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरण :

निवेदन परेको संख्या-२ वटा

१. मधेश- काठमाडौं द्रुतमार्ग परियोजना बारे सूचना पाँऊ भन्ने सम्बन्धमा नेपा: उपत्यका बचाऔं अभियानका कार्यकर्ताहरुलाई मिति २०७५/०२/२३ गते जानकारी दिइएको ।

२. रक्षा मन्त्रालयबाट नेपाल सरकारका निवृत्त पूर्व विशिष्टहरुलाई कुनै सुविधा उपलब्ध गराए नगराएको सम्बन्धमा अधिवक्ता तोयनाथ ढुङ्गानालाई मिति २०७५/०१/१० गते जानकारी दिइएको ।

न. रक्षा मन्त्रालयका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण :

- हालसम्म सूचना प्रकाशित हुने नगरेको ।

मिति:- २०७५/०४/०८